

Вилоят ҳокимининг матбуот хизмати хабар қилади:

» Тозалик – юксак маданият ифодаси

СУВ ТЕЖАШ ТЕХНОЛОГИЯСИГА ОИД ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун илғор технологиядан фойдаланиш кўрсаткичини ошириш мақсадида вилоят ҳокими Дархан Сатибалди сувни тежаш технологияларини ишлаб чиқарувчи, этиказ берувчи корхоналар ҳамда маҳсулот ишлаб чиқарувчилар билан утрашди. Уларнинг замонавий технологияларни ишлаб чиқаришга доир тавсияларини тинглади.

Жорий йилда сувни тежаш технологиясидан фойдаланиши доирасуни қўшимча 22 минг гектарга кенгайтириш режаланган. Асосий мақсад – сув таҳчилик субсидияларни таҳчилини ошириш, янги технология ёрдамида экинлар ҳосилдорлигини ошириш, хўжаликларга самарали йўлларни тасвир қилиш. Қолаверса, бу ишларга давлат субсидиялари кўзда тутилган. Илғор технологияни танлаган хўжаликларга маблагнинг тенг ярмини давлат тўлаб беради. Каналларга яқин жойлашган ерларда ширкат тузиб, дехонларга ёрдам кўрсатилади.

Замонавий ускуналар АҚШ, Истроил, Европа, Хитой ва БАА давлатларда ишлаб чиқарилади. Вилоятда сув тежаш технологияларини ишлаб чиқарадиган корхоналарни очиш мақсадида сармоявий лойиҳалар амалга оширилмоқда. Вилоятимизда ёмғирлатиб сурориши машиналарини ишлаб чиқарадиган элимиздар ил завод фойдаланишига топширилди. Туркистон яқинидаги ишлаб чиқарувчи таҳчилик субсидияларни таҳчилини ошириш имкониятлари мавжуд. Ҳозирги кунда 10,5 минг гектарга мўлжалланган сув тежаш технологияларини ишлаб чиқарish бўйича қўймати 17,8 млрд. тенгелик 11та сармоявий пойтиҳа тайёр.

Мутахассисларнинг айтишича, ёмғирлатиб сурориши усули – ахоли фаровонлигини ошириб, минтақадаги экологик аҳволни яхшилашга ўз таъсирини кўрсатмоқда. Мутахассислар ёмғирлатиб сурориши ускуналарнинг замонавий турларига оид дастурни учили телефонга юқлаб, жараённи уйда ўтириш ҳам бошқариш мумкинligини айтишимоқда.

– Дастробаки босқичда биз сурориладиган майдонларни оби ҳаёт билан таъминлашимиз зарур. Туман, шаҳар ҳокимлари ушбу йўналишдаги ишларни кучайтириши лозим. Шунингдек, ушбу тадбирлар доирасида маҳаллий ишлаб чиқарувчиларга устувор аҳамият қартилади, – деди Дархан Сатибалди.

Вилоят ҳокими сувни тежаш технологияларини ишлаб чиқарувчи таҳчилик субориши зарур. Туман, шаҳар ҳокимлари ушбу йўналишдаги ишларни кучайтириши лозим. Шунингдек, «Кишлоқ омонати» дастурини сув тежаш технологияларига йўналтириш позимлигини айтди.

Вилоят ҳокими сувни тежаш технологияларини ишлаб чиқарувчи таҳчилик субориши зарур. Туман, шаҳар ҳокимлари ушбу йўналишдаги ишларни кучайтириши лозим. Шунингдек, «Кишлоқ омонати» дастурини сув тежаш технологияларига йўналтириш позимлигини айтди.

Оқар сув таҳчилини камайтириш мақсадида сув тежаш технологиясини жорий этиши, сув иншотларини аслига келтириши ҳамда янги сув омборларини барпо этиши ишларни олиб борилмоқда. Бугунги кунда 32 минг гектарда сув тежаш технологияларини жорий этиши.

Тадбирларни жанубий ҳудудларida мономаҳсулотга айланган пахта хомашёсини юқори даромади маккажӯҳори, донбон ва озуқабол экинлар билан алмашлаб экши тадбирларни олиб борилмоқда. Ушбу йўналишда донли маккажӯҳорини ўтказиш бозорини таъминлаш мақсадида Чордара туманининг индустривий ҳудудида 35 гектар майдонда қўймати 32 млрд. тенгелик маккажӯҳорини чукур қайта ишлаш заводи лойиҳаси амалга оширилмоқда.

Оқар сув таҳчилини камайтириш мақсадида сув тежаш технологиясини жорий этиши, сув иншотларини аслига келтириши ҳамда янги сув омборларини барпо этиши ишларни олиб борилмоқда. Бугунги кунда 32 минг гектарда сув тежаш технологияларини жорий этиши.

ВЕТЕРИНАРИЯ СОҲАСИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИЛАДИ

Туркистон шаҳрида ветеринария соҳаси вакиллари ва мутахассислари иштирокида йигилиш ўтди. Мақсад – 2023 йилда амалга оширилган ишларни сархисоб қилиб, жорий илги режаларни белгилаш. Мажлисга вилоят ҳокимининг ўринбосари Ермек Кенжеханули раислик қилиб, соҳада амалга оширилган ишларга тўхтади.

Тадбирда вилоят ветеринария соҳаси вакиллари ва мутахассислари иштирокида йигилиш ўтди. Мақсад – 2023 йилда амалга оширилган ишларни сархисоб қилиб, жорий илги режаларни белгилаш. Мажлисга вилоят ҳокимининг ўринбосари Ермек Кенжеханули раислик қилиб, соҳада амалга оширилган ишларга тўхтади.

Тадбирда вилоят ветеринария соҳаси вакиллари ва мутахассислари иштирокида йигилиш ўтди. Мақсад – 2023 йилда амалга оширилган ишларни сархисоб қилиб, жорий илги режаларни белгилаш. Мажлисга вилоят ҳокимининг ўринбосари Ермек Кенжеханули раислик қилиб, соҳада амалга оширилган ишларга тўхтади.

Кутуриш касаллигининг олдини

олиши ҳамда тарқалишини тўхтатиш мақсадида дайди ит ва мушукларни овлашга 17та бригада, 24 овчи сафарбар қилинди. Тегишли ишлар амалга оширилди.

2023 йил 1 сентябрдан бошлаб, уй жонноворларни рўйхатга олиш мақсадида “Тамга” маълумотлар базаси ишга тусирилди. 7758 ит-мушукка чип босилиб, улар ҳақидаги маълумотлар базага киритилди.

Мажлис якунида туман, шаҳарлардаги ветеринарияга доир камчиликлар муҳокама қилиниб, ишни тезлatish топширилди.

ЧИҚИНДИ МУАММОСИ: ҚАРОР ВА ЕЧИМЛАР

3 йил ичидаги вилоятидаги барча чиқиндоналар тасдиqlанган таълаби мувофиқлаштирилиши керак. Мазкур соҳага сармоядорлар жалб этилиб, уни ишончли бошқарувга ўтказиш орқали тартиби зарур. Вилоят ҳокими Д. Сатибалди аҳоли манзилларидаги ноконуний чиқиндоналарни бартараф этиб, соҳани тартиби келтириш мақсадида мутасадди раҳбарларга аниқ топширилди.

Вилоят табиий заҳиралар табииятдан фойдаланиши созлаш бошқармаси раҳбари Қ. Абдуалиевнинг айтишича, аҳоли сони 2 млн.дан ортиқ булган 800дан зиёд қишлоқларнинг атиги 43 фоизида маиший чиқиндиларни олиб кетиш масаласи ҳал қилинган. Туманларда бу масала долзарблигича қолмоқда. Ви-

лојтада чиқинди ташиш билан 58та корхона шуғулланади, 247та техника ажратилган. Вазирlikning топширигига биноан техникага GPS тизими ўрнатилиб, чиқинди ташидиган транспорт восита-лари ҳақидаги маълумотлар "Табиий заҳиралар ва атроф-муҳит ҳолати тўғрисидаги миллӣ банк" жамғармасига етказиб турилиши шарт. Вилоят миқёсида фақат Туркистон, Кентов шаҳарларида бу топширик бажарилмоқда. Бошқа туманларда эса мазкур тизим умуман йўқ, деди.

2024-2026 йилларда 71та чиқиндона таҳчилик сабабида топширилди. 2024-2026 йилларда 71та чиқиндона таҳчилик сабабида топширилди.

(Давоми. Боши 1-бетда).

– Тарихи ўтган асрдан бошланадиган газетанинг вилоят ҳаётидаги ўрни алоҳида аҳамиятга эга. Газетанинг 100 йиллиги доирасида йил давомидаги тадбирлар ўтказиш режаланган, – деди Бейсен Тажибаев.

Тадбирда сўз олган газетанинг башаррири Абай Балажан нашрнинг тарихи ва фотокургазманинг аҳамиятига тўхтади.

Дастлаб "Ақ жол" номи билан нашр этилган газетада Султанбек Кўжанов, Туар Рискулов, Миржакип Дулаторов, Назир Тўракулов сингари жамоат арбоблари фаoliytiy ортилди.

А. Ясавий номидаги XҚТУ профессори, фалсафа фанлари доктори Сейдўла Садиков эзгу тилакларни билдира, Ахметрасул Баянбай ўз багишлови билан газетага чориёл таъриф берди. "Алкоқир" этно-фольклор дастаси тадбир иштирокчиларига кўтаринки кайфият багишлади.

Таъқидлаш жоизки, фотокургазмада отаҳон газетанинг ўтган даври суратларда ўз аксини топган, десак муболага бўлмайди. Унда нафакат таҳририга тархи, балки, ўлкамизнинг ҳаётидаги муҳим роль ўйнаган шахсларнинг суратлари ҳам мавжуд. Фотокургазмада "Онгустик Қазақстан" газетасининг фотомуҳобири Қайсар Шеримнинг ҳам танланган суратлари ўрин олган. Кўргазма бир ҳафта давомидаги намоиш этилади.

Хуршид КЎЧҚОРОВ.

» "Онгустик Қазақстан" газетасига – 100 йил

"ЭСКИРМАЙДИГАН ЭСДАЛИК" ФОТОКУРГАЗМАСИ

ИЖТИМОЙ МУАММОЛАР ДОИМИЙ ЭЪТИБОРДА

Туркистон вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари Зулпихар Жўлдасов вилоят аҳолисини ўзи етакчилик қилаётган соҳалар – меморчиллик ва курилиш, йўловчилар транспорти ва автомобил йўллари, энергетика ва уй-жой-коммунал хўжалиги, сафарбарлик тайёрлиги, мintaқавий ва фуқаро мудофааси, назорат бошқармаларига доир масалалар бўйича қабул қилди.

Унга 17 нафар фуқаро келди. Уларнинг аксарияти бошпана олишига ёрдам сўраб жудошларни топган. Башпана фақат қонун доирасида навбат билан берилди. Бундан тоғлинишни тушунтирилди. Бундан тоғлинишни тушунтирилди. Бундан тоғлинишни тушунтирилди.

мұхтож оиласынан таълаби олиш ҳақининг 50 фоизини тўлаш бериш учун, "Отбасы банк"ка ариза йўллаш имкониятлари мавжудлиги айтилди. Туркистонлик фуқаро шаҳарларнинг 2-кичик туманинди

үйлар олдига барпо этилган қўшимча иншоатларни олиб ташашни сўради. Бу масалада бўйича вилоят назорати бошқармаси томонидан ўрганилиб, ноконуний иншоатларни бузиш бўйича тегишли ишлар юрити-

лиши айтилди. Вакилларнинг шикоятларини тинглаган Зулпихар Жўлдасов масъул соҳа раҳбарларига кўтарилган масалалар билан танишиб, конун доирасида ижобий ҳал этишини топшириди.

Вилоят бандлекни таъминлашва ижтимоий дастурларни мувофиқлаштириш бошқармаси раҳбари Асия Темирбаева, «Бандлек маркази» директори Ақмарал Жўлаева Мақтаарал ва Жетисай туманларидаги саёёр семинарлар ўтказиши.

Аҳолингин ҳуқуқий саводхонлиги даражасини ошириш мақсадида ташкил этилган тадбирда кишилек ҳокимлари ва ижтимоий соҳа мутахассислари, «Мавқо маркази» маҳаллий бўлимлари масъул ходимлари иштирок этишиди.

Сўнгги 4 йил ичидаги қашшоқлик даражаси ва манзилли ижтимоий ёрдам олувчилар сонини камайтириш бўйича ижобий ўзгариши кузатилмоқда. Қашшоқлик чегарасидан паст даражада яшовчи аҳолининг улуши йил охирида 7,4 фоизни ташкил этди ва 2022 йилга нисбатан 2 фоизига камайди.

ҚАШШОҚЛИК ДАРАЖАСИ 2 ФОИЗГА КАМАЙДИ

Президент “Қазақ Газ” миллий компанияси ҲЖ бошқармаси раиси С. Жаркешовни қабул қилди.

МАҚСАДЛИ САРМОЯ – ИҚТИСОДИЁТ ТАЯНЧИ

ТУРКИСТОН ВИЛОЯТИ САРМОЯ ЖАЛБ ЭТИШ
ҲАЖМИ БҮЙИЧА РЕСПУБЛИКАДА ЕТАКЧИ

2023 йилда Туркистон вилояти иқтисодиётига 972 млрд. тенге жалб этилиб, бу күрсаткыч ўтган йилга нисбатан 126,1 фоизга ортди. Жумладан, хусусий сармоялар 705,1 млрд. тенгени, бюджет сармоялари 266,9 млрд. тенгени ташкил этди. Юксалиш суръати бўйича вилоят республикада 3-уринни эгаллади. Ҳукумат тасдиқланган режа (908,2 млрд. тенге) 107 фоиз бажарилди.

Вилоят ҳокими Д. Сатибалди минтақани ривожлантиришга сармоя жалб этиши, қишлоқ хўжалиги, саноатни ривожлантириш ҳамда туризм соҳасига алоҳида ётибор қаратмоқда. Айниска, сармоя жалб этиш соҳасига. Минтақавий сармоя штаби бу ишга саломоқли хисса қўшмоқда. Унинг йигилишида сармоядорлар билан бевосита алоқа ўрнатилиб, шартномалар имзоланмоқда.

– Иқтисодиётни юксалитириш учун янги иш ўринларини яратиш мұхим. Биз сармоядорлар маамлакатимиз тадбиркорлари учун шарт-шароитлар яратишга кўпроқ аҳамият қаратмоқдамиз. Мен тадбиркор қаҷон келишини кутиб ўтирайман, олдига ўзим бораман. Ҳатто, минтақада ўз лойиҳасини амалга оширишни истаган айрим тадбиркорларни аэропортдан кутиб оламан. Мақсад – саноат соҳасини ривожлантириб, иш ўринларини кўпайтириш. Биз короналарни кўпайтириш бўйича фаол ишлар олиб бормоқдамиз. Шу мақсадда вилоятда кичик саноат минтақалари барпо этишини бошлади. Лойиҳага кўра, келгуси 3 йил авомиди 42та саноат иншоти курилади. Умумий майдони 66 528 кв.м. Ҳозир 11та корхона

биноси қурилиб, тадбиркорларга имтёзли шарт-шароитлар асосида тақдим этилди. Бу ерда кичик бизнес корхоналари ишлаб бошлилди. Бизнинг устувор йўналишларимиз – сармоя жалб этиши, ишлаб чиқариш ва иш ўринларини яратиш. Мутасадди бошқарма раҳбарлари ва туман-шахар ҳокимлари бу йўналишдаги ишларни ҳали ҳам жонлантиришлари керак. Сармоя жалб қилиш иши бир йил, ўн иккى ой давомида мутассил амалга оширилсин. Кичик ва ўтра тадбиркорликни ривожлантиришда тизимли муаммолар бор. Амала ишлаб ўтган тадбиркорларни рўйхатда олиш ва ҳисобини юритиш керак. Кичик ва ўтра тадбиркорлик билан шуғуланишга фуқароларни рағбатлантириш, кўллаб-кувватлаш бўйича ишларни фаоллаштириш лозим, – деди Д. Сатибалди.

2023 йилнинг III чорагида бевосита хориж сармоялари ҳажми 492,0 млн. АҚШ долларини ташкил этиб, ийиллик режа (451 млн. АҚШ доллари) ортиги билан бажарилди.

Ўтган йили 126,9 млрд. тенгега 56та сармоявий лойиҳа амалга оширилди. 2024-2027 йилларга мўйлалланган, киймати 2,1 трлн. тенгени ташкил этадиган 145ta сармоявий лойиҳа ишлаб чиқилган.

Хорижий ва мамлакат сармоядорлари билан ўтган 100га яқин учрашув ўз натижасини бермоқда

Вилоят тадбиркорлик ва саноат бошқармаси раҳбари Нуржигит Мирзахметовинг айтишича, ўтган йили хорижий ва мамлакат компаниялари билан музокаралар самарали бўлган. Тадбиркорлар Хитой, Ўзбекистон, Эрон ва Въетнам давлатларига хизмат сафари билан бориб келади, деб режалаштирилмоқда.

Хитой, Швейцария, Италия, Венгрия, Туркия, Озарбайжон, Нидерландия, Ўзбекистон, Россия ва яна бошча мамлакатларнинг салоҳиятли сармоядорлари билан алоқалар ўрнатилмоқда. Туркистон вилоятидаги сармоядорларни жалб қилиша «Turkistan Invest» хисса қўшмоқда.

Вилоят ҳокими матбуот хизмати.

МЕҲНАТДАН КЕЛАР БОЙЛИК

Президент Қасим-Жўмарт Тўқаевнинг Қозғистон халқига йўллаған Мактубида таъкидланганнайдек, аҳоли фаровонлигини ошириш – бунёдкорлик ишларимизнинг бosh мақсадидир. Президент йилнинг бosh ҳужжатида иқтисодиёт соҳасидаги вазифаларга тўхтап экан, кичик ва ўтра тадбиркорликни ривожлантириш энг мұхим масалалардан биро бўлиб қолишини таъкидлайди. Бунинг учун вилоятимизда кенг имкониятлар яратилмоқда. Сўнгги йилларда қишлоқларда тадбиркорлик соҳаси жадал ривожланмоқда ва фуқаролар давлат томонидан бериләётган имкониятлардан унумли фойдаланмоқда. Чунончи, Саврон туманига қарашли Эски Икон қишлоғига ўз касбini ривожлантириб, нафқат ўзи балки бир неча ҳамшишларининг бандлигини таъминлаётган тадбиркорлар кўпаймоқда.

Йўлдош Турсунназаров давлатдан 2,5 фоизли наиси олиб, чорвачилик билан шуғулланмоқда.

Ишбилармон чорвадор 2023 йили мол бошни кўпайтириш учун "Ўрысы" микро молия ташкилотидан 7 млн. тенге наиси олиб, 15 бош қорамол ҳарид килган. Зотдор қорамолларни кўпайтириш мақсадида ҳар йили малака ошираётган тадбиркор оила аъзоларидан ташқари бир ҳамшишларни иш билан таъминланб, 120 минг тенге маош тўламоқда.

– Биз кунига 170-180 литр сутни сутни дў-контларга ўтказяпмиз. Харажатлар қопланиб, аҳолига экологик тоза маҳсулот сотмоқдамиз. Меҳнатнинг таги роҳат, деб, бежиз айтилмаган. Тинимиз мөхнат

туфайли оиласи тадбиркорлигимизга барака кирмоқда. Келгусида мол бошни кўпайтириши режаламоқдамиз, – деди Й. Турсунназаров.

Бундан ташқари, қишлоқ аҳолиси чорвачилик турларини кўпайтиришга алоҳида ётибор қаратмоқда. Бу – қишлоқда ишсизликни камайтиришнинг яна бир йўлидир. Шу билан бирга, ёшлар чорвачилик кўшимча даромад манбаси эканлигини тушуниб, томорқа чорвачилигини ривожлантироқда.

– Қишлоғимизда азалдан тадбиркор, ҳаракат қилса, ҳар ишнинг ўддасидан чикдиган инсонлар кўп. Фақат уларни оғизига кўллаб-кувватлашсалар ва рағбат бўлса бас, ҳар қандай ишга тайёр.

Эскийонликлар ёшларнинг тадбиркорлик ташаббусларини илгари суриш мақсадида бериләётган имтёзлардан ҳам кенг фойдаланишмоқда. Масалан, улардан 62 нафари 2,5 фоизли наиси, 4 нафари эса 400 ОҲҚ миқдорида грант олиб, ўз ишларини ривожлантиришмоқда, – деди Эски Икон қишлоқ ҳокимлиги мутахassisasi Бахтиёр Адешов.

Яна бир қархонмомиз Лайло Норметова ўтган йили 400 ОҲҚ миқдорида грант олиб, тикувчилик учун зарур ускуналар ҳарид килган.

– Иккى йил давомида устозимдан тикувчиликнинг сирларини ўрганиб, ўз тикувчилик цехимини очдим. Қишлоғимизда касб-хўнар коллежи бор, аммо унинг битирувчиларни ишга қабул килдаган тикувчилик цехи йўқ. Фаoliyatiyimni кенгайтириб, чеварларни ишга қабул килишини режаламоқдаман

Л. Норметова вилоят миқёсида ўз маҳсулотларига буюртмалар қабул қилмоқда. 5 ҳамшишларни доимий иш билан таъминланб, 90-120 минг тенге маош бермоқда. Бундан ташқари, тикувчиликка қизиқкан ёшларни ўқитиш билан бир қаторда уларнинг ишлари учун имкониятлар яратмоқда. Ўзида замонавийлик ва миллийлик, куляйлик ва гузаллини мухассам этган либослар тикмоқда. Лайло Алишер қизи келажақда Эски Икон қишлоғига йирик тикувчилик цехини очишни режалаштироқда.

Дарҳақиқат, ҳар қандай касбнинг ўзига яраси заҳмати ҳам бўлади. Лекин, ҳаракат қилган инсонга иш доим топилади.

**Майсара САФАРОВА.
Муалиф суратга олган.**

Миллий қурултой ўтказиш бўйича ишчи гурӯх йигилишида навбатдаги анжуманга тайёргарлик масалалари пухталанди.

»» Бир туман хабарлари

“САПА”НИНГ РЕКОРДИ

Қазигурт туманинг Шарбулақ қишлоғига фаолият юритаётган «Сапа-2002» МЧБ 1996 йилда ташкил этилган, Туркистон вилоят маслаҳати депутати Нуржан Аширов унинг раҳбари. Хўжаликда 35 киши доимий иш билан таъминланган.

Хўжаликда 2007 йилдан бошлаб, зотдор қўйлар етишириш йўлга кўйилди, 2008-2011 йилларда олий навли бўғдоқ, маҳсари, беда уруглари етиширилди, 2013 йилда ишлаб чиқариш қуввати 2160 тоннани ташкил этидиган ёғ-мой заводи ишга туширилди.

Хўжаликни кенгайтириш мақсадида «ҚазАгроКаржи»дан ҳар йили лизинг асосида янги ускуналар ҳарид қилинмоқда.

Ўтган йили «Сапа-2002» 160 гектардаги галлазорнинг ҳар гектаридан 48 центнердан, рекорд даражада ҳосил олди.

МЧБ бир неча йиллардан бўён «Красноводопадский» селекция-уруғчилик станцияси билан ҳамкорлик қилиб, бўғдоғининг янги навларини етишириш борасида тажрибалар ўтказмоқда. Улардан бири – «Кондитерский» нави бўлиб, ўтган йили кутилганидан зиёда натижага берди. Янги нав олимлар ва галлакорлар ҳамкорлигининг самарали маҳсулидир.

НАСИЯ - ИШДА МАДАД

Сарапхана (2019 йилгача – Шарпхана) қишлоқ ҳокимлигидаги М. Утемисули ва Қаратас қишлоқларида сут қабул қилиш ширкати мавжуд.

Ширкатга «Қишлоқ ҳўжалигини молиавий кўллаб-кувватлаш ташкилоти» ҲЖ орқали 130,0 млн. тенгеге наиси берилган.

Мазкур ширкат ва Тўлебий туманидаги «Фудмастер» МЧБ ўртасида сут қабул қилиш борасида шартнома имзоланиб, 1,2 тоналини танкер ўрнатилди. Шунингдек, 5 миллион тенгега кўшимча 2 тонна модулли сут қабуллаш бекати (ускуннинг 50 фоизи давлат томонидан тўланган) ҳарид қилиниб, тумандаги «Қарабау» ва «Заман сут» ҲЖ ширкатлари 3,5 минг тонна сутни шартнома асосида «Фудмастер» корхонасига ўтказмоқда.

“ЯШИЛ ИҚТИСОДИЁТ”

Ғани Шалгаров раҳбарлигига “Гидроэлектростанция” ишлаб чиқариш ширкати Қизилқия қишлоғига жойлашган. Бу ерда йили 63,2 млн. тенгелик электр энергияси ишлаб чиқарилади, ишчилар сони 12 нафар.

Ишлаб чиқарилган электр энергияси “Онгустик жарық” корхонасига ишлаб чиқарилади тармоғига уланаби, унинг 1 кВт.и 16,71 тенгедан сотилмоқда. Бугунги кунда корхона «Қайта тикланадиган энергия манбасидан фойдаланиш маркази» МЧБ билан шартнома имзолади ва сотилган электр энергияси хисобидан корхонанинг ишлаб чиқариш кувватини оширишни режалаштироқда.

БОҒДОРЧИЛИК - ТЎКИНЧИЛИК ВА БАРАКА МАНБАИ

Ўтган йили қазигуртлик деҳқонлар мева-резаворларнинг гектаридан 200 центнердан ҳосил кўтариши. Тумандаги мевали боғлар майдони 2300 гектарни ташкил қиласа, ундан 1200 гектари олмазор, 600 гектари узумзор.

Богонларнинг мевафакиятига Қизилқия қишлоғидаги «Аманкелди» МЧБнинг «Аман АгроСервис» мева-сабзавот маҳсулотларини сақлаш омбори улкан хисса қўшмоқда. 38 кишини доимий иш билан таъминлаб келаётган ширкат Қазигурт, Саригоч, Сайрам тумани, Шимкент, Арис шаҳарларидан мева ва сабзавотларни қабул қилиб, узоқ муддат сақлай олади. Сақланадиган маҳсулотнинг 30-40 фоизи «Аманкелди» деҳқон ҳўжалиги етишириб, ҳосилнинг бир қисми Россияга экспорт қилилади. Богонлар иким шаротининг ўзгариши бориши, сув тақчиллиги сезила бошлагандан илмий асосланган, тажрибада синаплан гургоччилик, иссиқчилик, турли зараркундан ва қалликларга чидамил миңтақага мослаштирилган, серхосил навларни етишишироқда. Омборда 2000 тоннагача маҳсулотнинг сифатли сақланшини таъминловчи совутгич бор.

Хўжалик боғларида Италия, Туркия ва Нидерландиядан келтирилган кўчатлар ҳам парвариш қилинмоқда.

Ўтган баҳорда 4 гектар ерда интенсив олма боғи барпо этилди. Иклими ва тупрок ўрганилиб, ҳар қандай касалликларда чидамил нав танлаш ва экиш схемаси ҳақида аниқ тавсиялар ишлаб чиқилди. Натижага шунга яршига бўлди. Э

"ТУРОН" МАКТАБИННИГ ТАРИХИ

ЁХУД УСТОЗЛАР ВА ШОГИРДЛАР ЭРИШГАН ЗАЛВОРЛИ ЮТУҚЛАР

Саврон тумани Қорачик қишигидаги собиқ "Победа" ҳозирги "Турон" мактабининг тарихи ўтган асрнинг йигирманчи йилларидан бошланади. Қишлоқдаги диний мактабда дастлаб Зойид, Нуриддин домлалар дарс берган. Шўро мактаби дастлаб Фармонкул Рўзиметовнинг уйида очилиб, унда 36 ўкувчи таҳсил олган. Мактабга Набиши Умаров, Аблай Шодибековлар асос солган.

1932 йили мактаб иккiga бўлиниб, "Калинин", "Ынтымак" номлари берилди. "Ынтымак" мактабида Карим Нишонов, Поччахон Марашов, Сафо Нишонов, Аҳдан Мирзаев, Муҳаммаджон Раҳматов, Султон Умаровлар дарс беришган. 1940 йили иккita бошлангич мактаб бирлаштирилиб, Калинин номидаги етти йиллик мактаб макомига эга бўлди. Шу йиллари ўқиганлар орасида монтақамиз қишлоқ хўжалиги равнақига муносаб хисса кўшган битирувчилар – Қозоғистонда хизмат кўрсатган зироатшун Шокарим Ганиев, Отабой Фармонкулов ҳамда Муҳаммад Мажидовлар бор. 1958 йили унга "Победа" номи берилиб, ўтган мактабга яланди.

Таълим даргоҳига Фаттоҳ Фармонкулов, Султон Умаров, Бобоҳон Юсуфалиев, Исохон Жалиловлар 1985 йилгача самарали раҳбарлик қилишди. Уша йиллари мактабни тамомлаганлар орасида фан, техника, қишлоқ хўжалиги, маориф, маданият, маънавият ва бошха соҳаларга улкан хисса кўшган иқтидорлар етишиб чиқди. Улар: 173-кавалерия полки қўмондени полковни Турсунбой Пўлатов (1944 йили фашистлар билан жангла мардларча ҳалок бўлган), Ўзбекистон ССР Вазирлар кенгашининг раиси Мансур Мирзах-

устозлар Санобар Тожиметова, Зиёдулла Фанишев, Гулчехра Жабборқулова, Дилором Неъматова, сабиқ қишлоқ ҳокими Рауф Абильвардир.

1986 йили август ойида "Победа" жамоа хўжалиги раиси Карим Алишев раҳбарлигига ҳозирги уч қаватли, 1176 ўринли, 30 синф хонаси, спорт, мажлис заллари, кутубхона, ошхонаси мавжуд янги муҳташам мактаб биноси фойда-

үринбосари Райимжон Ахмедов раҳбарлигига даҳлизлар давр талабига мувофиқ жиҳозланди. Лаззат Норметова 1987 йили май ойида Алматида ўтган республика ҳамда Москва шаҳрида ўтган СССР ўқитувчilar съездига делегат сифатида иштирок этди. 1987 йилдан мактабга Лола Юсуфалиева, Жўрухон Даданов, Лаззат Норметова, Қодир Ахмедов, Сұхсур Маммаджонова, Нодира

иили туғилган ўтасида ўтказилган волейбол бўйича ҚР чемпионатида Туркестон вилояти терма жамоа таркибида иштирок этиб, суринни биринчи ўринни эгаллади ҳамда Қозоғистон чемпиони бўлди. Иккя карра чемпион С. Иззатов "Спорт устаси" увоннига сазовор бўлган. 2022-2023 ўкув ўйлида 19 нафар ўкувчимиз туман, вилоят ҳамда республика фан олимпиадалари суриндорлари бўлишиди. 2023-2024 ўкув ўйлида 5-11-синфлар ўтасида республика олимпиадасида иштирок этган 37 нафар ўкувчига суринли ўринлар наисбет этди.

11-синф ўкувчиси Дилнурма Мамматхонова математика фанидан фахри иккинчи ўринга, "Ясавийшунос-2024" республика танлонганинг туман босқичида 8-синф ўкувчиси Рухшона Ахмедова учинчи ўринни эгаллади. Инглис тили ўқитувчиси Жумадулла Хайруллаев 2023 йили TOEFL жаҳон имтиҳонини топшириб, Fulbright TEA дастурининг жорий йилги босқичида республика йўлланмасига сазовор бўлди. Айни пайтда 24 январь

Юсуповлар раҳбарлик қилишиди. Директор Одил Толипов раҳбарлик қилган 2001 йили мактабнинг номи "Турон"га айланди. 2005 йилдан бугунги кунгacha мактабга камина раҳбарлик қилмоқда.

Асосий широримиз – ёш авлодга сифатли таълим бериш, рақобатбардо мутахассис сифатида вояга етказиш. 2021-2022 ўкув ўйлида мактабимизни олти ўкувчи "Олтин белги", бир ўкувчи "Имтиёзли шаҳодатнома" билан таомомлайди. ЯМТда 38 ўкувчи иштирок этиб, уларнинг 24 нафари давлат гранти асосида олӣ ўкув ўртларига ўқишига қабул қилинди. 2022-2023 ўкув ўйлида ЯМТда 35 ўкувчи иштирок этиб, уларнинг 24 нафари давлат гранти соҳиби бўлишиди. Ўтган ўкув ўйлида битирувчиларнинг беш нафари "Олтин белги", иккя нафари "Имтиёзли шаҳодатнома" билан тақдирланди. Ўкувчи Санжар Иззатов 2008

ва 13 марта оралигига АҚШнинг етакчи Массачусетес университетида олти ҳафтапарлик ўкув машгуллопларида иштирок этмоқда. Бошлангич синф ўқитувчilarни Динара Каҳхорова, Муяссан Абдунабиева ҳамда мусиқа фани етакчиси Гулфина Ҳожиеваларнинг ютуқлари ҳам эътиборга лойик. Эришилаётган маввафқиятларимиз – мактаб, ўкувчи, ота-она ҳамкорлиги ва ўйнунлиги туфайлидир. Мактабимизни ҳозирги ўкув биноси фойдаланишига топширганига 40 йилга яқинлаб колди. Ҳали бирон марта туб таъмирдан ўтказилмаган. Шу масала ижобий ечимини топса, нур устига нур.

Аҳмаджон АҲМЕДОВ,
«Турон» умумтаълим
ўрта мактабининг директори,
Туркестон вилоятининг
ибратли фуқароси.

Тасвирида: директор А. Аҳмадов ва ғолиб ўқитувчи, ўкувчилар.

»» Ибрат соҳиллари

Дўст тутмок

Инсон учун ота-онадан кейин энг меҳрибони – бу дўстидир. Фарзанд ота-онасииз ўзини қанчалар ғарибу бечора сезса, дўстларсиз ҳам ўзини баҳтсиздек ҳис қиласди.

Дўстлик! Бу сўз тоглардан баланд, тўфондан кучли, қўёш янглиг тоза туйғудир. Лекин яхши дўст, чин дўст бўлса, албатта. Шундай дўст бўлганини, дўстингга зарарини тегмасин, деб ҳам айтишида буюклар. Қўйида донишманд Лўкмон Ҳакимнинг ўғлига насиҳати ибрат олса арзигулидир.

Лўкмон Ҳакимнинг фарзанди ўзига номақабул дўстлар топибди. Улар билан борди-келдни кўпайтириб бориши ҳар қандай ота сингари Лўкмон Ҳакимнинг ҳам гашини келтирибди. Бир куни у ўғлини чакирибди:

– Болам, дўстнинг бўлгани яхши, аммо дўст танлашида адаби қолма. Ҳозирги дўстларининг хули яхши эмас. Сенга ёмон таъсир кўрсатмайди, мумкин, – деб насиҳат қилибди.

Ўғли эса ўзига ишонч билан:

– Отажон, сиз менга кучли тарбия бергансиз, панд-насиҳатларининг доим ёдимда, дўстларимнинг ёмон ҳулқарни менга асло таъсир кўрсатмайди, хавотир олманг, – деб жавоб берибди.

Бир куни Лўкмон Ҳаким боғдорчилиг ишпарида ўғлини ёрдамга чакирибди. Қараса, ўғли бутун олмаларни алоҳида, курт тушган олмаларни эса алоҳида саватга жойлаётган экан. Ҳаким ўғлига барча олмаларни бир саватга жойлашни тайнлаб, ўзишида давом этиби. Вақт ўтиб, зарур бўлгандага олмалар кўйилган жойга бориб қарашса, уларнинг барчасига курт тушшиб, бутуни кам қолган экан.

Лўкмон Ҳакимнинг ўғли унга эътиroz билдириб:

– Отажон, олмаларни кўшиб тер, дедингиз, куртлаган бир-иккита олмани деб, меваларнинг ҳаммасини куртга олни килибмизу, – дебди.

Ота эса бир жилмайб қўйиб:

– Кўрднинг, болам, гарчи сог-бутун олмалар куртланганларидан кўра кўпроқни ташкил қилинада, ўзларини сақлаб қоломбади, уларга ҳам курт тушшибди. Сен қандай қилиб қалбига курт тушган улфатларининг билан бир жойда кўп вақта қоласан-у, улар орасидан соглом қалб билан қайтасан, – деган экан.

Фарзандларимига яхши тарбия берганиман, нағозни ўргатганиман, увол-савоб нима эканлигини ўтирганиман, у энди мукаммал одам бўлди. Ҳар қандай даврада, адашмайди деб ўйламанг. Юқоридаги хикояда келтирилганидек, инсон ҳаётida дўстларининг таъсири жуда кучли бўлади. Дўст инсонни чўқига кўтарувчи қанот бўлиши мумкин ёки жарликка йиқитувчи кўл бўлиши ҳам мумкин.

Гулчехра КУНАРОВА,
А. Жомий номидаги 24-сонли
умумтаълим мактабининг
бошлангич синф ўқитувчisi.
Жетисай тумани.

»» Бу – қизиқ!

ДАРСГА – САМОЛЁТДА

Ванкувер университетининг сунгги босқичида таҳсил оладиган талаба Тим Чен университетига пиёда, велосипедда, автомобилда, ҳатто поездда эмас, самолётда бориб келади.

Чорасизлик туфайли шундай йўл тутди. Бундай йўл тутишга қарор қилган талаба аввал шахarda бошпанани икарага оlib, башка талабалар сингари Ванкуверда – олий ўкув юртига яқин жойда истиқомат қиласди. Тўртчини босқични одатдагидек поёнига етказаётган экди. Лекин бошпанага бериладиган икараларининг кескин ошиби кетиши туфайли талаба уйига кетишига тўғри келди.

Энди Тим ҳафтасига иккя марта ўқишига самолётда бориб келади. қолган кунлари ота-онаси билан яшайди. Ванкувердаги ижарага бериладиган бошпанна нарихи ойига 2500 АҚШ долларира иштирок этиди, ба нарх талаба учун жуда қимматлик қилиди, шу боис ҳам уйига кўчиб кетишига тўғри келди. Энди ўз уйи Канаданинг Калгари шаҳридан Ванкуверга уч соатли жуфтараси дарслари учун университетга самолётда боради. Калгари мамлакатнинг жонибада бўлса, Ванкувер Канаданинг гарбий соҳилида жойлашган. Ҳар бир парвоз учун – дарсга бориб, кайтиб келиш унга 150 долларга тушялти, ҳар ойда эса парвозлар учун 1200 АҚШ доллари сарфлашти. Тимнинг айтишича, худди автобусдаги сингари парвоз учун ҳам бир соатдан сал ортиқ вақт сарфлаётган экан, холос.

Ўқув ўти тугагнуга қадар талаба дарсларга самолётда қатнаши маъқул топган. Мамлакатимизда очилаётган нуғузли олий ўкув юртларининг талабаларимизга, қозоғистонлик ёшларга берайлётган имкониятларидан бемалол еб, қаъвангизни ичиб, дарсга бориши етинг. Сиз ҳамон мириқиб жорлиги улкан неъмат ва баҳт, азиз талабалар, унинг қадрига етинг. Сиз ҳамон мириқиб туш кўраётган пайтингизда кимдир аэропортда дарсга учуб бориб келиш учун рўйхатдан ўтмоқда.

М. САЪДУЛЛАЕВА.

АЛИШЕР НАВОЙИ - ҒАЗАЛ МУЛКИННИГ СУЛТОНИ

Саврон туманинаги "Янги Иқон" умумий ўрта мактабида "Алишер Навоий - ғазал мулкининг султони" мавзуида ўзбек тили ва адабиёти ҳафталиги ўтди. Муаллимлар саъй-харакати билан тадбир ўтказиладиган синфоналари ҳафталика мос равишда безатилиб, кўргазмалар ташкил этилди.

Синфимизда ўтган тадбирни ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси Ажакон Иззатуллаев олиб борди, ўкув испари бўйича директор мувонини Шаҳло Ҳожиева барчани кутлугу сана билан табриклиди. Ўқувчилар Алишер Навоий ва

Захиридин Мухаммад Бобурнинг шеърларидан намуналар ўқишиди, дилбар қўшиқларга ракс тушиб, байрамга шукух бағишлиди.

Хафта давомида ўзбек тили ва адабиёти муаллимлари Ажакон Иззатуллаев 6-Б" синифида Одил Ёкубовнинг "Музакким" ҳикояси, Мухсина Муслимбекова 5-Б" синифида Фафур Уломининг "Менинг ўргина болам" ҳикояси мавзууда очиқ дарс ўтиши, Дилфуз Акбардинова 8-А", "Б" синифларда "Биз буюклар авлодимиз" мавзууда мусобақа-дарс ўтишиди.

Шунингдек, "Қалдирғоч" ўшлар ижодий уюшмаси аъзолари ўртасида ўтган "Шоирликка

илк қадам" мавзууда уюштирилган мушоира ҳам хафталика мазмун бағишилади.

Мактаб директори Диљноза Мўминованинг эзгу тилаклари ва самимий табриги билан бошланган "Адабиёт - одоб гултохири" мавзуудаги адабий-бадиий кечада ўқувчилик шеърлар ўқиб, қўшиқ, ракслар ижро этиб, саҳна кўринишларини намойиш этган бўлса, қишлоқ бадиий ҳаваскорлари истеъодини намойиш этиб, томошабинларнинг олишига сазовор бўлишиди.

Дилшодабегим ИРИСБЕКОВА, "Янги Иқон" умумий ўрта мактаби ўқитувчиси.

Олти асрдирки, яшамоқдасиз,
Ашъор осмонида порлоқ қўёшиз.
Қоронгу дилларга сиз бериб шуур,
Қалбларга мангуза бўлдингиз мурх.

Хаёлан сиз билан кураман сўхбат,
Сизга муҳаббатим чексиздир, албат.
Ижод гулшанига кирса қизингиз,
Айб этманг, бобоҷон, кўпланг ўзингиз.

Озода АҲМЕДОВА,
«Ижодкор» адабий бирлашмаси аъзоси,
«Илҳом булоги» ижодий ўюшма раисаси.

НАВОЙИ БОБОМГА

Шеърият мулкининг султони бобом, Ижод гулшанинг шохисиз ҳамон. Гўзал меросингиз – дарё мисоли, Ундан баҳра олар жумла жаҳон.

Барча шоирларга ибратсиз танҳо, Турк назимида битиб "Хамса"ни аъло. Үрнатдининг ҳайкал, тилга бебаҳо, Олам аро юксак, Сиз – буюк даҳо.

Ўтмас сиймолар

Ўзбек халқи тарихида кўп улуғ сиймолар ўтган. Буюк хон ва подшоҳлар, шоир ёзувчилар, олим ва фузалолар бисёр. Бироқ бутун туркӣ оламда "шамсул миллат" – "миллатнинг қўёши" деб ўзириоф этиладиган сийм – Низомиддин Алишер Навоий бўлса, ундан кейинги ўзбек миллатини дунёга таништан энг ўзириофли ва буюк вакили Захиридин Муҳаммад Бобурдир. Иккى буюк шоирнинг ижод намуналаридаги ўхшашликларига эътибор қаратамиз.

"Туркий тил била кўп ва хўп айтқон" Навоий турли жанрларда 100 минг байтдан иборат бебаҳо хазина яратган бўлса, "...дилбар шахс, адабиётни ва санъатни севган" Бобур эса 400дан ортик ғазал ва руబийлар билан адабиётимиз дурдоналарини бойитди. Буюк аллома Навоий ўзбек тилидаги шеърларидан иборат "Бадоев ул-бидоя" ва "Наводир ул-нҳоя" номли иккى девони тузган бўлса, иштедодли ҳумкор Бобур ҳам иккى девон – "Ҳинд девони" ва "Қобул девони"ни маҳорат билан ёзиг чиқди.

"Низомий панхасига панжа урган" Навоий беш мустаким асардан ташкил топган "Хамса"си билан довруғ таратган бўлса, табиатшунос олим Бобурнинг эса тарихий-бадиий асари – "Бобурнома"си жаҳонга танишишига сабаб бўлди. Фанинг бир канча соҳаларидан қалам тебратган забардаст олим Навоий аруз илмига бағишилаб, "Мезон ул-авзон" ("Мезонлар ўлчови") асарини ёзбид қолдирган бўлса, "Рисолон аруз" ("Мұхтар" ёки "Мұфассал" деб ҳам номланади) рисолоси билан Бобур аруз илмига оид иккинчи асарни яратиб, ўзбек адабиётшунослиги ривожига улкан хисса қўшиди.

Иккى шоир ҳам ўз асарларида юксак умуминсоний қадриятларни, она тилимизнинг бекиёс жозибаси ва латофатини намоён этиб, жаҳон ҳалқларни ахилликка чорлаган.

Олам ахли, биллингизим, иш эмас душманилар, Ёр ўлунг бир-билингизгаким, эрур ёрлиғ иш, дея хитоб қилса, "нозиктаб" Бобур" ўтқинчи умрда яқин кишиларнинг сұхбатини, дийдорин ғанимат билши, бундай лаҳзалардан баҳраманд бўлиши ҳаммага ҳам насиб этмаслигини "вақт ганимат – дийдор ғанимат"лигини кўйидагичча тасвирлайди:

Ахбоб, йигилмоқни фарогат тутунгиз! Жамъиятингиз борини давлат тутунгиз! Чун гардиши чарх будур, Тенгри учун, Бир-бирни неча куни ганимат тутунгиз!

Хазрат Навоий ижодида ватанпарварлик фояси юксак даражада бўлиб, қуидаги тўртлиқда инсон ҳәётида унинг улуглигини фалсафий мушоҳада юритиш воситасида бизга – авлодларга етказмоқчи бўлганлар. Ватандан узоқда она юртқади янада улуғ эканлигини таъкидлайди:

Гурбатда гаріб шодмон бўлмас эмиш, Эл анга шағиқу меҳрибон бўлмас эмиш.

Олтун қафас ичра гар қизил гул бутса, Булбулга тикондек ошиён бўлмас эмиш.

"Гурбат" сўзи гариблик, ўз Ватанидан йироқда яшаш, деган маъноларни англатади. Ватандан олисдаги инсон ўз диёрини – хоҳ у кулба бўлсан, хоҳ чаманзору гулзор бўлсан, уни кўмсади. Тахт вориси Бобур ҳаёти билан боғлиқ ушбу мисраларда она Ватан соғинчи уфуриб турганини англаш мушкул эмас:

Ёд этмас эмиши кишини мөхнатда киши, Шод этмас эмиши кўнгүлни гурбатда киши. Кўнгүл бу гарибликда шод ўлмади ҳеч, Гурбатда севунмас эмиш, албатта, киши. Еки:

Бекайдмену ҳароби сийм эрмасмен, Ҳам мол ўигиштирур лаим эрмасмен. Кобулда иқомат этти Бобур дерсиз, Андоқ деманлизларки, муқим эрмасмен.

Рубоийда тож-таҳиш туфайли ўз диёрини тарқ этишига маҳбур бўлган Бобурнинг ўзга юртларда шоҳ бўйли юриши, аммо доим қиндиқ кони тўкилган турпроқа, она юртига соғинич ифодаланган. Шоирлар имкон туғилиши билан ўз юртига қайтиш ниятидан воз кечга олмасди. Бироқ Бобур ўзининг анга шу олижаноб ниятига етолмай. Ҳинд турографида дафн этилди.

"Оз-оз ўрганиб доно бўлур, қатра-қатра йиги-либ дарё бўлур" ҳикматли сўз муаллифи Навоий или олишга чакирибина қолмасдан, балки ишмални ёзгалиганинг ҳафталиги турпроқа, она юртига соғинич ифодаланган. Шоирлар имкон туғилиши билан ўз юртига қайтиш ниятидан воз кечга олмасди. Бироқ Бобур ўзининг анга шу олижаноб ниятига етолмай. Ҳинд турографида дафн этилди.

Ҳақ ўйлида, ким сенга бир ҳарф ўқитмиши ранж ила, Айламак бўлмас анинг ҳаққин адоюз ганж ила.

Бобур эса ўз лирик шеърларida ҳар доим одамларни яхшилика, адолат, инсонпарварлик, юксак инсоний туйгуларни қадрлашга чакириди:

Дарҳақиат, иккى буюк даҳо – Навоий ва Бобур ижоди сўнмас ва барҳаётди. Уларнинг таълимоти машъият каби ўйларимизни ҷароғон этади. Агар ҳар биримиз Навоий ва Бобур авлодига муносаби фарзанд бўлиб ётишишимизга ўзимизни тайёрласак, келажагимиз ҳақиқатан буюк бўлишига ишончим комил.

Шаҳодат ТўЛАЕВА,

Туроб Тўла номли

умумтабъим мактабининг ўзбек тили ва адабиёт ўқитувчиси.

»»» Буюк Даشتнинг улуғ алломалари

(Давоми. Боши ўтган сонларда).

Муфтий аллақачон хатга кўз югуртирган эди, елкасини қисди.

– Шайх Абдулфатхнинг босқинлари хусусида бир нима демабди. Анинг қилғон хайр-эхсонига ташаккур билдириб, нури исломни ёйиш йўлидаги саъй-ҳаракатларини кушоий тилабдур. Бунинг нимаси риёкорлик, жаноби қози? Қози шапиллатиб семиз сонига урди.

– Оҳ, суханим-а, воҳ, суханим! Мен не дейману қубизим не дейди?

Тасаввур қилингки, иккалимиз бирордамиз, бир дастурхондин томоқ еймиз. Аммо мен сизни дўст тутиб туриб, сизнинг душманинг бирлағиз буғиз-бурун ўшишам, унга муҳаббатнома ёссан! Мен не деган одам бўлдим? Ҳадемай Шайх Сармарқандга боради, Махмудхон ҳазратларининг тузини ичади. Хўш, бул мактубни олғоч, Тамғачон Шайхга марҳамат кўзи билан боқадими? Боқмайди. Бизга мана шуниси керак дўстим, Муҳаммадрасул!

Саъдулла СИЁЕВ

Аҳмад Яссавий

Роман

уломолар кенгаси сайлайди.

Сўнг хон тасдигидан ўтади. Қози истаса-истасма, муфтий билан муроса қилиб ишлашга мажбур. Негаки, фатвони муфтий беради, сўнг қози ҳукм чиқарди.

– Ҳадемай Шайх Сармарқандга боради, Махмудхон ҳазратларининг тузини ичади. Ҳуаш, бул мактубни олғоч, Тамғачон Шайхга марҳамат кўзи билан боқадими? Боқмайди. Бизга мана шуниси керак дўстим, Муҳаммадрасул!

адо этурман. Илло қўл бундок... Қори ёсси.

– Қори бадхат, – деб қози кўнмади, – қорига бўлак хизмат бор. "Қозикалон мени не балога гирифтор қилас" деб Мавлуд қорининг юраги тақа-пук бўлғиб кетди. Ашрафхон қози Шайхнинг шаҳзода Абдулфатхга ўйлалаган мактубини олиб дастурхонга кўйди.

– Ҳам, муфтий, сарак-саракка ўтилар! Кўнглинига бир иштиодилар!

– Жаноби қози... Ашрафхон, – деди муфтий ух тортиб, – сиз қалтис ишга кўрибисиз. Илло оқибатини сарҳисоб қилмаган кўринадирсиз. Махмудхон мазкур мактубни ўқиб, бул нарса қандоқ илкингизга тушди, деб сўраса... не жавоб қўлғайсиз? Ҳожа Аҳмад Яссавийдек шайх ул-машайхининг шаҳзодаларга ёзадирғон мактуби ўйл устида турибди. Бултургу мактуби, таъсири, деб сўнг қози ҳукм чиқарди.

– Ҳозири кетган бино сурғандек кизарди. Муфтий уни кўлини айлабётган эди. Мана бу оғзи алоҳида кетади. Тағтилини кетади. Шайхнинг кулоғига ётган экан, жумъя намозидаги ҳалойиқа ошкор қилиби. Қози тонди, сўнг, мадрасаси ҳайъатининг маслаҳатига кўра кулағасида кўллашади. Тағтилини кетади. Шайхнинг кулоғига ётган экан, жумъя намозидаги ҳалойиқа ошкор қилиби. Қози тонди, сўнг, мадрасаси ҳайъатининг маслаҳатига кўра кулағасида кўллашади.

– Ҳам, бироқ кетади. Шайхнинг кулоғига ётган экан, жумъя намозидаги ҳалойиқа ошкор қилиби. Қози тонди, сўнг, мадрасаси ҳайъатининг маслаҳатига кўра кулағасида кўллашади.

– Ҳам, бироқ кетади. Шайхнинг кулоғига ётган экан, жумъя намозидаги ҳалойиқа ошкор қилиби. Қози тонди, сўнг, мадрасаси ҳайъатининг маслаҳатига кўра кулағасида кўллашади.

– Ҳам, бироқ кетади. Шайхнинг кулоғига ётган экан, жумъя намозидаги ҳалойиқа ошкор қилиби. Қози тонди, сўнг, мадрасаси ҳайъатининг маслаҳатига кўра кулағасида кўллашади.

– Ҳам, бироқ кетади. Шайхнинг кулоғига ётган экан, жумъя намозидаги ҳалойиқа ошкор қилиби. Қози тонди, сўнг, мадрасаси ҳайъатининг маслаҳатига кўра кулағасида кўллашади.

АДИБ ИЖОДИГА НАЗАР

Есеке Юсупов номли умумтаълим ўрта мактабида 6-8-9-синф ўқувчилари иштирокида шоир Тўра Сулеймоннинг 90 йиллигига бағишинланган адабий кечатди.

Тўра Сулеймон турли жанларда қалам тебратган. Шоирнинг соғ лирик шеърлари, қасида ва фахрияларидан ташқари халқона йўлда битилган, ўз даврининг долзарб масалаларига бағишинланган, воқеликни қадимига баҳшилар назари билан кўриб, ўхшатма ва назира шаклида ёзилган асарлари ҳам ўзига хос ҳалқчиллиги билан ажralиб туради.

Тадбирда ўқувчилар Тўра Сулеймоннинг асарлари фа-

кат ифода тарзи ёки оҳангни билангина эмас, самимият, ўхшатишларнинг ўзига хослигини таъкидладилар, унинг ҳаётини таъкидлайдилар. Тўра Сулеймон шеърига

Шунингдек, улар шоир шеърларини ифодали ёд олиб, мазмуни юзасидан ўз фикрлари билан ўртоқлашдилар. Тўра Сулеймон шеърига

басталанган кўшиқлар ижро этилиб, мавзуга оид саволларга жавоб беринди.

М. УСМОНОВА.

>> Навоий ва Бобур – фахримиз!

Сўз мулкининг сultonи, буюк мутафакир олим Алишер Навоий ва Заҳиридин Муҳаммад Бобурнинг ижодини ўқиб ўрганиш ва ёш авлодга ўргатиш шарафли бурчимиздир.

Хар йили анъанага кўра, мактабларда шу мавзуда адабий-маърифий кечалар уюштирилади. Жумладан, Туркистон шаҳридаги Т. Бигелдинов номли 16-умумтаълим мактабининг ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчилари – камина ва ҳаммада ўргатиш шарафли бурчимиздир.

Директорнинг ўкув тарбия ишлари бўйича ўринбосарлари Бигигул Амирбекова, Гулмира Ибраевалар ташаббуси билан ўштирилган тадбир файлини ҳамда таассоратларга бой бўйди. Ўқувчилар буюк мутафакирлар ижодидан рубойилар, газалларни ифодали ўқиши.

Тарихчи Кондамирнинг «Хуносат ул-ахбор» асарини ўқисигиз, Навоий ҳазротларининг зилизлада шикастланган Хиротни қайта тиклаш ишларига ўз хисобидан қанча маблағ сарфлаганлари, қанча масжидлари, Марвда «Хисравия» мадрасасини, Фаридуддин Аттор қабрига мақбара курдиргани ҳақида маълумотлар бор. У иши курдирган тўғонларининг аниқ ҳисоби ўйклиги, ҳалқ учун нақ 300та иншоотни ўз хисобидан курдирбери берган – эхсон ўйғилмаган, газнадан ўмаримаган.

Тарихчи Кондамирнинг «Хуносат ул-ахбор» асарини ўқисигиз, Навоий ҳазротларининг зилизлада шикастланган Хиротни қайта тиклаш ишларига ўз хисобидан қанча маблағ сарфлаганлари, қанча масжид, минора ва работларни таъмирилаб берганидан воқиф бўласиз.

Навоий ҳазротларининг ҳалқа жабр бўлмасин, дея, бутун бошли Ҳирот ахлига солинган солиқни бир неча бор ўз хисобларидан тўлаб бергандарига бир эмас, бир нечта тарихчилар ўз асарлари орқали гувоҳлик беришади.

Манбаларга кўра, мадрасаларнинг нақ 12 минг нафар

талашибаси тўлиқ Навоий ҳазротнинг таъминотларида бўлган, яъни у зот бу талашибарнинг мавсумий кийим-кечагидан тортиб, ўкув қуролларии озиқ-овқатига қадар ўз зиммаларига олганлар.

Алишербек ҳазротлари ҳар

иши минг нафар камбагалга кийим-кечак ва пойафзал ҳада этишини одатта айлантирганлар. Ҳазрот Навоий Ҳалосия ҳона-коҳида ҳар куни мингдан ортик қартилар учун таом тарқатар эканлар. Бундай саҳоватлар рўйхати узун.

Навоий ҳазротларининг саҳоватлари шу билан тугамайди.

У зот қурдирган иншоотларда ишлаган усталарни; ўзларига қарашли ерларда, дуқонларда, боғларда ишлаган одамларни қандай рағбатлантирганларини, мукофотлаганларини ўзаман дессангиз, бир китоб бўлади. Тасаввур учун тарихчиларнинг биттагина таърифи киғоя: «Мир Алишер ҳазротлари ишиларни шу қадар иззатлар

П.С. «Жанубий Қозогистон» обунасида фоаллиги билан

танилган устоз Ойхон Сулеймон қизини Ҳазрот Навоий таваллуду куни билан бақамти келган түғилган куни илиа муборакбод этиб, мустаҳкам саломатлик, саодат ва барча эзгуликларни тилаймиз!

эдиларки, бундай иззатга давлат арбоблари ҳам мушарраф бўлмаган...

Тарихимизда ўз умрени, иктидорини ва мол-мулкини имффон тараққиети йўлида, эл ободлиги, юрт равнаси йўлида сарфлаган бошқа арбони томпаймиз. Ҳусайн Бойкаро салтанатини кўп маротаба иктидори ва оқилона тадбирлари билан таназуллардан сақлаб қолган ҳам ҳазрот Навоий эдилар.

Худди шунингдек, шоҳ ва шоир, олим, буюк саркарда, жамоат арбоби Заҳиридин Муҳаммад Бобурнинг ҳаёти ва ижоди асрлар ошса-да, инсониятга ижод мактабини ўтайди.

Асарлари орқали келгуси авлодни тарбиялашда жуда катта салмоқли ўринга эга.

Ойхон АЗИМОВА, ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси.

Тасвириларда: Ойхон Азимова; тадбирдан лавҳа.

Р.С. «Жанубий Қозогистон» обунасида фоаллиги билан танилган устоз Ойхон Сулеймон қизини Ҳазрот Навоий таваллуду куни билан бақамти келган түғилган куни илиа муборакбод этиб, мустаҳкам саломатлик, саодат ва барча эзгуликларни тилаймиз!

танали равишда диплом топшириди. Сўнг, яқинда ўтказилган «Ёш истеъододлар» ҳалқаро танлови голиблари – 11-синф ўқувчилари Зарина Пардабоева ва Сабрина Махсудалиеваларга ҳам дипломлар тақдим этилди.

Кечани 11-синф ўқувчилари

М. Набиева ва Ш. Эргешовлар

олиб боришиди, 7-11-синф ўқувчилари иккى буюк шоирининг шеърларини ифодали ўқишилариди.

Ўқувчилар саҳна асарларини ижро этиб, кўшик ва рақслари билан томошабинлар олқишига сазовор бўлишиди.

Робия ДЎСТОНОВА,

8-сонли Т. Бегманова

номидаги мактабнинг ўзбек

тили ва адабиёти ўқитувчиси.

Мактабнинг икки буюк алломаси

ШАРҚНИНГ ИККИ БЮЮК АЛЛОМАСИ

танилниравишида диплом топшириди. Сўнг, яқинда ўтказилган «Ёш истеъододлар» ҳалқаро танлови голиблари – 11-синф ўқувчилари Зарина Пардабоева ва Сабрина Махсудалиеваларга ҳам дипломлар тақдим этилди.

Кечани 11-синф ўқувчилари

М. Набиева ва Ш. Эргешовлар

олиб боришиди, 7-11-синф ўқувчилари иккى буюк шоирининг шеърларини ифодали ўқишилариди.

Ўқувчилар саҳна асарларини

ижро этиб, кўшик ва рақслари

билан томошабинлар олқишига сазовор бўлишиди.

Робия ДЎСТОНОВА,

8-сонли Т. Бегманова

номидаги мактабнинг ўзбек

тили ва адабиёти ўқитувчиси.

Мактабнинг икки буюк алломаси

танилниравишида диплом топшириди. Сўнг, яқинда ўтказилган «Ёш истеъододлар» ҳалқаро танлови голиблари – 11-синф ўқувчилари Зарина Пардабоева ва Сабрина Махсудалиеваларга ҳам дипломлар тақдим этилди.

Кечани 11-синф ўқувчилари

М. Набиева ва Ш. Эргешовлар

олиб боришиди, 7-11-синф ўқувчилари иккى буюк шоирининг шеърларини ифодали ўқишилариди.

Ўқувчилар саҳна асарларини

ижро этиб, кўшик ва рақслари

билан томошабинлар олқишига сазовор бўлишиди.

Робия ДЎСТОНОВА,

8-сонли Т. Бегманова

номидаги мактабнинг ўзбек

тили ва адабиёти ўқитувчиси.

Мактабнинг икки буюк алломаси

танилниравишида диплом топшириди. Сўнг, яқинда ўтказилган «Ёш истеъододлар» ҳалқаро танлови голиблари – 11-синф ўқувчилари Зарина Пардабоева ва Сабрина Махсудалиеваларга ҳам дипломлар тақдим этилди.

Кечани 11-синф ўқувчилари

М. Набиева ва Ш. Эргешовлар

олиб боришиди, 7-11-синф ўқувчилари иккى буюк шоирининг шеърларини ифодали ўқишилариди.

Ўқувчилар саҳна асарларини

ижро этиб, кўшик ва рақслари

билан томошабинлар олқишига сазовор бўлишиди.

Робия ДЎСТОНОВА,

8-сонли Т. Бегманова

номидаги мактабнинг ўзбек

тили ва адабиёти ўқитувчиси.

Мактабнинг икки буюк алломаси

танилниравишида диплом топшириди. Сўнг, яқинда ўтказилган «Ёш истеъододлар» ҳалқаро танлови голиблари – 11-синф ўқувчилари Зарина Пардабоева ва Сабрина Махсудалиеваларга ҳам дипломлар тақдим этилди.

Кечани 11-синф ўқувчилари

М. Набиева ва Ш. Эргешовлар

олиб боришиди, 7-11-синф ўқувчилари иккى буюк шоирининг шеърларини ифодали ўқишилариди.

Ўқувчилар саҳна асарларини

ижро этиб, кўшик ва рақслари

билан томошабинлар олқишига сазовор бўлишиди.

Робия ДЎСТОНОВА,

8-сонли Т. Бегманова

номидаги мактабнинг ўзбек

тили ва адабиёти ўқитувчиси.

Мактабнинг икки буюк алломаси

танилниравишида диплом топшириди. Сўнг, яқинда ўтказилган «Ёш истеъододлар» ҳалқаро танлови голиблари – 11-синф ўқувчилари Зарина Пардабоева ва Сабрина Махсудалиеваларга ҳам дипломлар тақдим этилди.

Кечани 11-синф ўқувчилари

М. Набиева ва Ш. Эргеш